

Το κοριτσάκι με τα σπέρτα (περ.Εμβόλιμον τχ. 53-54, 2006)

Το κοριτσάκι με τα σπέρτα (περ.Εμβόλιμον τχ. 53-54, 2006)

Το κοριτσάκι με τα σπέρτα

Από μικρή πούλαγε σπέρτα. Ορφάνεψε νωρίς και από πατέρα και από μάνα, μοναχοπαίδι. Έτσι αναγκάστηκε να βγει στους δρόμους. Με καύσωνα 40 βαθμούς αυτή έξω, με χιόνι μείον 10 αυτή πάντα έξω. Όταν φυσούσε δυνατά έχωνε στις τσέπες της πέτρες, γιατί μια φορά -πριν εφαρμόσει το κόλπο με τις πέτρες- την έσπρωξε ο αέρας και την στούμπισε σ' ένα μαντρότοιχο, της έσπασε ένα δόντι. Ευτυχώς που πρόλαβε εκείνο το διάστημα κι έβγαλε κάνα φράγκο. Ο περισσότερος κόσμος τότε με σπέρτα βολευότανε, αναπτήρες με πέτρα και αέριο είχαν μόνο οι ματσωμένοι. Αυτούς ούτε που τους πλησίαζε, μόλις έβλεπε πάνω στο τραπεζάκι παρκαρισμένο τέτοιον αναπτήρα, έστριβε. Στο στομάχι τής καθόντουσαν, ειδικά μερικοί που δεν τους έφτανε η μόστρα του αναπτήρα αερίου, παρά τον είχαν κι ασημένιο, και οι πολύ άρρωστοι χρυσό, με μονόγραμμα, μη και τον χάσουν ή μη τον δει κανείς πάνω στο τραπέζι με μεγάλη παρέα κι αναρωτιούνται σε ποιόν ανήκει.

Ηλιο Βασιλείας

Το κοριτσάκι με τα σπέρτα

Α ΤΙΣ ΜΕΣΕΣ ΤΗΣ ΕΠΕΤΗΤΟΣ, ΟΡΦΑΝΕΨΕ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΕΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΤΕΡΑ. ΕΤΣΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΗΚΕ ΝΑ ΒΓΕΙ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ. ΜΕ ΚΑΥΣΩΝΑ 40 ΒΑΘΜΟΥΣ ΑΥΤΗ ΕΞΩ, ΜΕ ΧΙΟΝΙ ΜΕΙΟΝ 10 ΑΥΤΗ ΠΑΝΤΑ ΕΞΩ. ΟΤΑΝ ΦΥΣΟΥΣΕ ΔΥΝΑΤΑ ΕΧΩΝΕ ΣΤΙΣ ΤΣΕΠΕΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΙΑΤΙ ΜΙΑ ΦΟΡΑ -ΠΡΙΝ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ ΤΟ ΚΟΛΠΟ ΜΕ ΤΙΣ ΠΕΤΡΕΣ- ΤΗΝ ΕΣΠΡΩΞΕ Ο ΑΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΤΟΥΜΠΙΣΕ Σ' ΕΝΑ ΜΑΝΤΡΟΤΟΙΧΟ, ΤΗΣ ΕΣΠΑΣΕ ΕΝΑ ΔΟΝΤΙ. ΕΥΤΥΧΩΣ ΠΟΥ ΠΡΟΛΑΒΕ ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΚΙ ΕΒΓΑΛΕ ΚΑΝΑ ΦΡΑΓΚΟ. Ο ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΤΕ ΜΕ ΣΠΕΡΤΑ ΒΟΛΕΥΟΤΑΝΕ, ΑΝΑΠΤΗΡΕΣ ΜΕ ΠΕΤΡΑ ΚΑΙ ΑΕΡΙΟ ΕΪΧΑΝ ΜΟΝΟ ΟΙ ΜΑΤΣΩΜΕΝΟΙ. ΑΥΤΟΥΣ ΟΥΤΕ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΠΛΗΣΙΑΙΖΕ, ΜΟΛΙΣ ΕΒΛΕΠΕ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΑΚΙ ΠΑΡΚΑΡΙΣΜΕΝΟ ΤΕΤΟΙΟΝ ΑΝΑΠΤΗΡΑ, ΕΣΤΡΙΒΕ. ΣΤΟ ΣΤΟΜΑΧΙ ΤΗΣ ΚΑΘΟΝΤΟΥΣΑΝ, ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΡΙΚΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΕΦΤΑΝΕ Η ΜΟΣΤΡΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΗΡΑ ΑΕΡΙΟΥ, ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΕΪΧΑΝ ΚΙ ΑΣΗΜΕΝΙΟ, ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΥ ΑΡΡΩΣΤΟΙ ΧΡΥΣΟ, ΜΕ ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ, ΜΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΧΑΣΟΥΝ Η ΜΗ ΤΟΝ ΔΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΕΑ ΚΙ ΑΝΑΡΩΤΙΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΑΝΗΚΕΙ.

Ήταν πριν εμφανιστούν στην αγορά οι πλαστικοί αναπτήρες. Φόραγε το ύφος εργασίας, δηλαδή το μισοκακόμοιρο, που ήταν άλλωστε κοντά και στο φυσικό της κι έπαιρνε τους δρόμους. Άλλοτε ήταν τυχερή, άλλοτε όχι. Όταν έπεφτε αναδουλειά επιστράτευε διάφορα κόλπα για να αυξήσει το λιγιστό εισόδημά της. Το πιο αγαπημένο της, που μερικές φορές το 'κανε απλώς και μόνο για το κέφι της, ήταν αυτό με το ανάποδο συρταράκι. Έβαζε το εσωτερικό των σπέρτων ανάποδα ως προς την μπροστινή όψη του κουτιού, με αποτέλεσμα αυτός που δοκίμαζε να βγάλει ένα σπέρτο

να αδειάζει άθελά του όλο το κουτί. Τα μικρά ξυλάκια έπεφταν μαλακά κι αθόρυβα μπροστά στα έκπληκτα μάτια του. Οι εκφράσεις των θυμάτων ήταν ποικίλες. Άλλοι ξαφνιαζόντουσαν κι ένιωθαν ανόητοι, αδέξιοι, ακόμα και ντροπιασμένοι, ανάλογα και με το ποιος άλλος ήταν παρών στο φιάσκο, άλλοι θύμωναν, φώναζαν και τα 'βαζαν μαζί της, και σπανιότερα κάποιοι ξεσπούσαν σε γέλια. Αυτοί της φαινότουσαν και οι πιο έξυπνοι. Ανεξαρτήτως πάντως της αρχικής αντίδρασης, σχεδόν όλοι, αμέσως μετά ξεφούσκωναν και απλώς αγόραζαν ένα δεύτερο κουτί.

Όταν εμφανίστηκαν στα περίπτερα οι πλαστικοί αναπτήρες τα χρειάστηκε, έπεσε σε μαύρη απελπισία. Τώρα πώς θα ζούσε; ποιος θ' αγόραζε πια σπίρτα; Εκτός από κάτι γριούλες ή ίσως και στα χωριά. Δεν ήθελε όμως να απομακρυνθεί από την πόλη, δε θ' άντεχε. Άσε που στα χωριά δεν καταναλώνουν σχεδόν τίποτα, αυτοί είναι ικανοί να την βγάλουν με ένα κουτί σπίρτα όλο το χειμώνα. Προσπαθώντας να βρει λύση, σκέφτηκε ότι ίσως μπορούσε να συνδυάσει και τα δυο, και σπίρτα και αναπτήρες. Αλλά η ιδέα δεν της άρεσε καθόλου, γιατί από τα σπίρτα είχε πολύ μεγαλύτερο κέρδος, άσε που έκανε τα κόλπα και τις πλάκες της και το αύξανε, ενώ με τους αναπτήρες δεν μπορούσε να κάνει τίποτα. Υπήρχαν όμως κι άλλοι λόγοι που αντιστάθηκε αρχικά στην σκέψη. Δεν της φαινόταν καθόλου ταιριαστό να βρίσκονται πλάι-πλάι το ξύλο του σπίρτου, με το θειάφι και την αψιά μυρωδιά του, που της ζέσταινε τα σωθικά το χειμώνα, και το πλαστικό του αναπτήρα με την ύπουλη εκείνη μυρωδιά, που τρύπωνε στα πνευμόνια και σε μεγάλη δόση σε ζάλιζε. Αναθρεμμένη από μικρό παιδί με τα σπίρτα συνέχεια στα χέρια της, είχε μια περίεργη εξοικείωση, που θα μπορούσε να την πει κανείς ακόμη και αγάπη. Και γιατί όχι. Αυτά ήταν τα πρώτα της παιχνίδια, με τα σπιρτόκουτα έφτιαξε τα πρώτα της σπιτάκια, μ' αυτά ονειρεύτηκε. Με τα συρταράκια τους έφτιαξε βαρκούλες και ταξίδεψε, κι ύστερα όταν χρειάστηκε απ' αυτά ζούσε. Πάρ' όλους τους ενδοιασμούς της στο τέλος, φυσικά, συμβιβάστηκε.

Κάθε απόγευμα έπαιρνε τους δρόμους και τις ταβέρνες και πούλαγε κάποιους λίγους αναπτήρες, από σπίρτα όμως σχεδόν τίποτα. Τα πράγματα όλο και δυσκόλευαν. Οι μήνες περνούσαν κι αυτή ζούσε όπως μπορούσε, όπως της επέτρεπαν, όπως άντεχε. Όταν περπατούσε για πολλές ώρες, άκουγε το μουγκρητό του δρόμου και της φαινόταν σαν να μην έβγαине από τα αυτοκίνητα. Αυτά γλιστρούσαν πάνω του αθόρυβα, μαλακά, σχεδόν αθώα. Απ' αλλού προερχόταν η βοή. Στεκόταν να πάρει ανάσα κι έστηνε αυτί για να εντοπίσει, και το βλέμμα της χανόταν, βούλιαζε στους καθρέφτες της βρεγμένης ασφάλτου κι ανέσυρε καρτ-ποστάλ με ζεστά δωμάτια, με πουπουλένια στρωσίδια, με χριστουγεννιάτικα δέντρα πλάι σε τζάκια αναμμένα. Ή άλλοτε πάλι με τους καύσωνες, όταν η άσφαλτος άχνιζε μικρές οπτασίες μισό μέτρο πάνω από το φιδίσιο σώμα της, αυτή έβλεπε δροσερές πηγές και θάλασσες και νερά τρεχόμενα σα γέλια.

Έμπαινε χειμώνας και τα μετεωρολογικά δελτία που παρακολουθούσε ανελλιπώς στις βιτρίνες των καταστημάτων ηλεκτρικών ειδών, προβλεπόταν βαρύς. Τα ρούχα της είχαν σκιστεί σε πολλά σημεία, άλλα της είχαν μικρύνει τόσο που δεν της χωρούσαν καν. Τα υποτυπώδη παπούτσια που φορούσε ήταν σε κακά χάλια και το χειρότερο, ο υπόγειος, που όλα αυτά τα δύσκολα χρόνια έβρισκε απάγκιο από τη βροχή και το χιονιά, έκλεινε τώρα τα μεσάνυχτα. Ήταν απελπισμένη. Εκείνο το απόγευμα περπατούσε σαν χαμένη, απομακρύνθηκε χωρίς να το καταλάβει τόσο πολύ από την περιοχή που ήξερε, ώσπου στο τέλος χάθηκε πραγματικά. Βρέθηκε σε μια συνοικία που τα σπίτια είχαν μεγάλους κήπους και πολλά παράθυρα, και τα μαγαζιά είχαν ωραία χρώματα και πολλά φώτα.

Ήταν βαθιά απελπισμένη. Έβρεχε. Κρύωνε. Μπήκε σ' ένα λαμπερό σουπερ-μάρκετ για να ζεσταθεί. Όλα εκεί μέσα ήταν αστραφτερά. Οι μυρωδιές από τα φαγητά που ψηνόντουσαν στο βάθος τραγούδησαν στο άδειο της στομάχι. Άρχισε να συνέρχεται κάπως από το κρύο. Καθώς χάζευε τις κουσέρβες στα ράφια σκόνταψε πάνω σε μια καλοντυμένη γυναίκα, το άρωμά της την πλημμύρισε, έκλεισε τα μάτια μεθυσμένη. Η γυναίκα την απομάκρυνε με δυσαρέσκεια κι έγνεψε στον υπεύθυνο του καταστήματος από μακριά. Το μικρό κορίτσι δεν είδε το νεύμα, αλλά ένιωσε πως ήταν ανεπιθύμητο. Άρχισε να κατευθύνεται προς την έξοδο κι εκεί κάπου στα τελευταία ράφια του διαδρόμου, σχεδόν πλάι στην πόρτα, την έπιασε μια τρελή, μια ακαταμάχητη επιθυμία να πάρει κάτι από τον λαμπερό αυτό παράδεισο, κάτι για να το 'χει ευθύμιο-φυλαχτό, οτιδήποτε. Αρπάξε ένα μπουκάλι στην τύχη και βγήκε τρέχοντας.

Συνέχισε να τρέχει για αρκετή ώρα. Ήταν η πρώτη φορά που έκανε κάτι τέτοιο. Δεν της είχε περάσει ποτέ από το μυαλό, αλλά σήμερα ήταν κάτι που ξεπήδησε αυθόρμητα από μέσα της και δεν πρόλαβε ή και δεν μπόρεσε να το ελέγξει. Ένιωθε μεγάλη ταραχή ανακατεμένη με μια απρόσμενη χαρά, μια χαρά που δεν καταλάβαινε από πού ερχόταν. Κάποτε σταμάτησε να τρέχει. Στάθηκε λαχανιασμένη, ακούμπησε σ' ένα πέτρινο μαντρότοιχο και κοίταξε ερευνητικά τριγύρω.

Έχει σκοτεινιάσει εντελώς και ο ερημικός δρόμος φωτίζεται μόνο από τα φωτάκια του χριστουγεννιάτικου δέντρου που βρίσκεται πίσω από τη μάντρα, στον κήπο του σπιτιού. Κάθεται σ' ένα παρατημένο χαρτόκουτο που βρήκε εκεί δίπλα. Είναι πολύ σκοτεινά, ποτέ άλλοτε στη γειτονιά που δουλεύει δεν είδε τέτοια σκοτάδια. Φοβάται και κρύνει. Βγάζει από τη τσέπη της το μπουκάλι που βούτηξε από το μαγαζί. Το κοιτάζει και προσπαθεί να μαντέψει το περιεχόμενό του. Τα γράμματα χορεύουν τρελά, κοροϊδευτικά μπροστά στα μάτια της, δεν ξέρει να διαβάσει. Το ανοίγει και το μυρίζει. Τι κρίμα, δεν είναι γάλα. Το κρατάει λίγο παραπάνω κοντά στη μύτη της για να καταλάβει, μια ζαλάδα τής μουδιάζει τα χέρια. Βρωμάει έντονα. Ανάβει ένα σπύρτο για να δει καλύτερα. Μα, τι είναι; Είναι διάφανο και βρωμάει. Το σπύρτο σβήνει. Ψάχνει στα σκοτεινά, ανάβει δεύτερο σπύρτο και σηκώνει ψηλά το μπουκάλι για να το δει ξανά. Σβήνει κι αυτό το σπύρτο. Πάει ν' ανάψει ένα τρίτο, αλλά με το που ακούγεται το τσαφ πάνω στο κουτί, σπάει το κεφάλι του και πέφτει αναμμένο μέσα στο μπουκάλι, που φουντώνει αμέσως. Το κορίτσι βλέπει τη φωτιά στο λαιμό του μπουκαλιού σαστισμένο, κοντοστέκεται, η ανάσα της βαραίνει, το πρόσωπό της ροδίζει απ' τις φλόγες, στα μάτια της αντιφεγγίζουν φευγαλέες σκηνές, ο φόβος εναλλάσσεται με την πίκρα, ύστερα με μια απότομη κίνηση χωρίς δισταγμό, πετάει μ' όση δύναμη τής έχει απομείνει το μπουκάλι μακριά, όσο πιο μακριά, όσο πιο σωστά μπορεί.

Ακούγονται τζάμια που σπάζουν, κι ένας συναγεμμός που ξεφωνίζει παράφωνα, οι κουρτίνες λαμπαδιάζουν αμέσως.

Τώρα ο δρόμος δεν φωτίζεται μόνο από τα φωτάκια του δέντρου. Υπάρχει μια μεγάλη φωτιά για να ζεσταθεί.

Το κοριτσάκι με τα σπύρτα (περ.Εμβόλιμον τχ. 53-54, 2006)